

ארגוניה

מות למען העתון

לפני חצי שנה נפגשו במלון ולדורף אסטוריה שבניו יורק 348 עורכי-עיתונים מכל קצוה אמריקה, לזון בבעיות הצנוני רה ודכויו חופש העתונות, לפתע עברה התרגשות בין העורכים המכובדים — הם קמו על הגליהם, הריעו לקראת אדם כבן 40 גבהמץ ועז מבט, כשנכנס לאולם אלברט גינה פאו, עורך להפרנסה, שה' תחוה, הזדקף כנגד גאה היוצא למערכת, גייסטה ספונטנית זו לא היתה מוגזמת. בה בשעה שבועלים כולו חדרה ההכרה, שעתונות חפשית ובלתי-תלויה היא המ' גינה העליונה של חופש האדם, הפך הע' תונאי הנאבק באומץ-לב בשרירות ממשל' תית לדמות לוחמה, נערצה.

לא ישוחר, לא סחיטה. כבר באור תה שעה היתה מלחמתם הפרטית של חור אן ואוינה פרון, הוגג הדיקטטור של ארגוניה (העולם הזה 698), בלהפרנסה בעלת זחוק, ב'1945 אסר פרון את פאו, אך נאלץ לשחררו כעבור שעות מספר, כשנתברר כי המקרה עורר רעש רב מדי בארצות-הברית, אולם מוחו של הדיקטטור נשאר ער, הוא חיכה להזדמנות. סיבות המלחמה היו גלויות, ככל ממש' לה דיקטטוריות, או דיקטטוריות-למחצה, שג' או הפרונים את העתון הבלתי-תלוי, שלא יכלו להשפיע עליו, לא באמצעות שוחד ולא באמצעות סחיטה. להפרנסה פירסם את העובדות, גם כשהיו בלתי-יגותות לאויסה הבלונית, עצם קיומו של העתון, בעל התפוצה הגדולה (460,000 טפסים) היה איים על שלמות המשטר.

סיבה שניה: להפרנסה, שנוסד ב'1869 והקים לעצמו מפעלים מסופעים (שרות תחבורה, דואר פרטי) שמר על קו ליי ברלי, שמרניימקס, בה בשעה שהדיקטטור רה הפירונית התקשה בסיסמאות שמא' ליות, נשענה על הפועלים.

התחבולה: קיצוב. ככל משטר, הפוחד להחגיך בגלוי את מבקריו הבלתי-תלויים, השתמש פרון בתחבולה הנושנה: קיצוב הגיר לעתונות, בנגוד לדעת אר'ים, שקבע בפרוש כי כל קיצוב של גיר לע' תוגנת הוא מעשה של דיכוי החופש, הוריד בהתמדה את כמות הגיר שהוקצבה ללא פרנסה. העתון הגדול ירד מ-32 ל-12 עמוד. פרון לא הפתק בואת, כשלא נכנע פאו, שלח מסקתי משרד-הקיצוב אל מחסני העתון, הוציא את כל הגיר הרחוב באמתלה של עריכת חיפוש, החיפוש נמשך עד שירד גשם והשחית את הגיר.

אותה שעה פירסמה מפלגתו של פרון מודעות-ענק ברחובות: "אל תקרא את לה' פרנסה, אל תפרסם מודעות בלה פרנסה", לאורחים השקטים נרמז, כי כל הקורא את העתון אינו, למעשה, אלא בוגד באויסה היפה, ואשר הכוללת שלה היתה יעילה למדי.

בכל זאת החזיק להפרנסה מעמד בעזרת הקהל, שהשתמש בדרך זו, כדי להפגין את תמיכתו בעתון בלתי-תלוי, ודעת-הקהל בארצות-הברית, השונאת את הדיקטטור שאינו נוה לאינטרסים המסחריים של וושינגטון, הוסיף העתון להופיע מדי יום ביומו.

אחד מת, ושנים נפצעו. פרון השתמש באמצעי האחרון: שלטונו על האגודות המקצועיות, ביום בהיר אחד הכ' ריוו מפגי העתון שביתה, הציגו דרישות אבסורדיות, שאי-אפשר היה לקבלם.

היה שגורל העתון נחרץ, ואז התעל 1200 עובדי העתון, עתונאים ומדפיסים, למעשה גדול של אומץ-לב: הם האספנו, נדרו נדר חגיגי, שיוציאו את העתון על אף הכל, יפיעוהו בני ידיהם.

בתחלכה גדולה עברו העובדים את רחובות בואנוס איירס (3,000,371 תושביה), האויב המתין להם. שביתת בית הדפוס נתקלו במחסום של צעירים מווינים שפתחו עליהם באש. עובד אחד נהרג במקום, שנים נפצעו, כעבור זמן מה, אסרה את כל העוב' דים, לשם "חקירה".

אחרי הצות. ידידיו האמריקאיים של להפרנסה היו מוכנים למאורע, בין העוב' דים נמצאו שני עתונאים של ליי, מק'קומב ושי. הם צילמו את ההפגנה, אצו למשרדם והפקידו בו את הסיט. בלילה, אחרי הצות, נתעורר מק'קומב, קציין משרדה הוציאו ממיטתו, הובילו לתח'

נה, שם נחקר ע"י קצינים הגוריאקדחים. בחדר השני נחקר שי, כשגילו התוקרים את מקום הימצאו של סרט המצלמה, לקחו לשם את העתונאים, החרימו את הסרט. האמריקאים היו פחות אמיצים מחבריהם הארגוניים. אחרי שבילו לילה מעצבן במשטרה, הסכימו להודות באשמה של "הפרת-סדר וגרימת מהומות", תמורת הסכמת המשטרה לחון אותם ולשחררם. באותו שבוע נכתב הפסוק האחרון בפרשה: בלילה חשוך עבר גינה פאו את גבול אורגנאי. בהיותו עורך עתון בורגני ושמרני לא מצא את העזו לחלום עד הסוף, לסיים את המאבק בבית-הסוהר.

בריסניה

להמאים את החיים

לדברי הרומאים, דרושים לחם ושעשועים כדי להשביע את רצון המונים. המחצית הראשונה של הסיסמא חסרה בבריטניה: אחרי כשלוש המו"מ עם ארגוניה על מחירי הבשר, הוקצנו מנות הבשר בבריטניה, גברה אי-שביעת רצונם של ההמונים, אשר הבשר, בעיניהם, קדוש. אולם השעשועים לא חסרו בימים האחרונים בבריטניה. כותב סופר העולם הזה הווארד גורדון מלונדון: "עד שיהיו היסטריים..." הכמה היא בית הפרלמנט המחודש. בדרך כלל אין הבריטי הממוצע מייחס חשיבות רבה לגעשה בין כתליו — הוא מדלג על טור הפרלמנט בעתון, עובר לעמודי הספורט והמרוצים, אולם עתה נשואות עיני הכל למחזה הנערך באולם מכובד זה. האיש הרע שבמחזה הוא וינסטין צ'רצ'יל, כשלא עלה בידו להפיל את הממ' שלה, על אף המחסור בבשר, החליט לנקוט בקו מקורי ביותר: להמאים את החיים של צירי הפרלמנט ממפלגת העבודה. אמר הציר השמרני בוטבי, בקול שהיד' הד לכל רחבי המדינה: "אנו נהפוך את חייהם לגיהנום. נכריח אותם לשבת ימים ולילות עד שיהיו היסטריים ויאמרו — לא נוכל עוד לשבול את..."

התחבולה היתה פשוטה: הממשלה, שהרוב שלה בפרלמנט הצטמק לקומץ צירים, אינה יכולה לחתר על נוכחותו אף של ציר אחד, מכיון שהאופוזיציה עלולה לדרוש כל רגע הצבעה של אי-אמון, די היה לשמרנם לשלוח את ציריהם במשמרות,

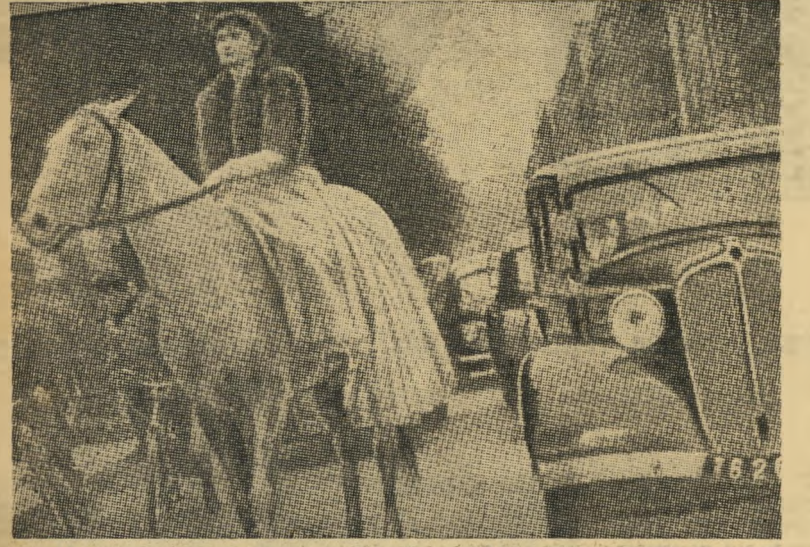
גינה פאו, עורך להפרנסה כנגדל גאה

להאריך את הדיונים עד אין סוף, כדי להשיג את מטרם. רם, דמועות ובדיחות. אלא שהפעם החטיא מצביא-המלחמה את מטרמו. האיש שהיטיב כל כך להבין את רוח הברי' טים בגיהנום ההפצות ("אני מבטיח לכם דם, דמועות וזעה...") לא העריך כראוי את הגבת הציבור במקרה זה. כתב מאנצ'סטר גארדיאן הליברלי, רבי-השפעה על הציבור: "אנשים פשוטים יחשבו כי טכסיסים אלה הם בלתי-ראויים, אם לא בלתי-הגונים ממש... היה על מר צ'רצ'יל להבין מה הסכנה הכרוכה בתחבולה ההופכת את הפר' למנט לבמת שעשועים..." הסיעה הליברלית, שעוד לפני חודש

היתה מפוצלת, מנוחת ועייפה, התלכדה מחדש כשישבו הצירים לילות ארוכים בחורי המזון והמועדון של הפרלמנט והחליפו בדיחות, כי בעוד שרבים מצירי השמרנים גרים בסביבת הפרלמנט, דרים צירי הלייבור בריחוק רב, ולא היה כדאי להם לחזור הביתה, כדי לישון שעה-שעתיים. בינתיים מצאה הממשלה את התחבולה הנגדית, רבים מצירי השמרנים עסקים לפני-הצהרים במשרדיהם הפרטיים, בחברות מסחריות. הודיעה הממשלה: מכיון שהדיון גים נמשכים זמן פה רב, תשתל לערוך ישיבות לפני-הצהרים.

ליות. אולם הפאריזאים אינם אוהבים ללכת ברגל; ובעוד שבעלי מכוניות פרטיות הפכו שרתי טרמפים, הפסידו בעלי הקולנוע והשעשועים 70% מהכנסתם.

ברחובות פאריז: כלבים. כעשרת ימי שביתה חלפו, וחג הפסח הנוצרי הגיע, בעלי המכוניות יצאו את העיר לחופשה, וברחובות הכרך נשארו כלבים ובעלי-טפסי. הבירה הפכה עיר מתים. הממשלה העלתה קול נכאים: התחבורנים דורשים תוספת 3 מלירד פרנקים שנתיים למשכורתם? אבסורד! רק בשנה שעברה הועלו ב-830 מיליון, וגם זה גרם לגרעון, שגרר העלאת מחירי התח'

שבייתת התחבורה: גברת רכובה ברחוב פאריזאי כעיר מתים

בורה. יש להתחשב באורחים המסכנים. השיבו התחבורנים: "מצפצפים!". עתה הממשלה: "ניחא, ניחא, אלא שגצטרך להע' לות שוב את המחירים לייצוב שיווי המשקל". על כך נתרגשו האגודות המקצועיות השונות, וגל שביתות הציף את צרפת: עובדי החשמל, הגאו והמים, פועלי מתכת ומכרות ובין השאר אף אגודת קברני המ' תים...

החליטה הממשלה להוסיף 11.5% על משכורת מינימליות ו-10% לעובדי הגאו והחשמל. כדי לשמור על שיווי המשקל הפיננסי, העלתה גם את מחירי הגאו והחש' מל ב'10%. אותה שעה איים על הקבינט האומלל משבר חדש, אלא שהמיניסטרים בלעו את הנסנה בטענה, שיש לחכות לשובו של הנשיא אוריוול מביקורו אצל טרומן. בינתיים ששו ושמוחו חברי הסינדיקט הקומוניסטי ס. ג. ט. הנשיא יוצא לביקור ידיוותי באר'יה בשעת משבר ושביתות; עובדה זו תוריד את חינה של צרפת בעיני העתונות והקהל האמריקאי! אלא שחשבונם של הקומוניסטים נטרף. הנשיא נתקבל בבית הלבן בנורעות פתוחות, ולא עוד אלא שהעי' תונות האמריקאית האשימה את הקומוניס' טים הצרפתיים בהסתת השביתות, אם כי לא היו את הרוב המכריע בגל המהפכני.

החתול צד את זנבו. ב'25 לחודש נתכנסו המיניסטרים בפאריז לזון במצב. נסתבר שהיא חמור ביחוד בשטח הפיננ' סים הציבוריים: גרעון של 160 מיליארד פרנקים וצורך למצוא עתה למעלה מ-300 מיליארדים. הפתרון, איפוא, יהא להגדיל מסים מסוימים ולקבוע חדשים בסך 1500 מיליון פרנק — לשם שיווי משקל.

וכשלמחרת הכריזה התאחדות התחבור' רנים להניע את גלגלי החיים הפאריזאיים ב'28 למרץ, הודיעה הממשלה על הרעיון הגאוני להעלות, לאחר העלאת מחירי הגאו, חשמל ופחם, גם את מחירי התחבורה, בפעם השניה השנה (לשם שיווי משקל). והריקוד על החבל נמשך. המשבר הממ' שלתי החדש העומד לפרוץ עם שוב אוריוול והעלאת המשכורות המינימליות, שתגורר אחריה הרמת שכר העובדים החקלאיים, הדירות וכדומה — כל אלה יגרמו לגל שביתות מחודש, שהפך מחלה כרונית בגוף הסוציאלי של צרפת. כבר ידוע למפרע כי עם תחילת הסתיו יחמור המצב: יצוב מחירים חקלאיים בתוספת המתיחות לקראת הבחירות הפרלמנטריות, יגרמו לדליקת המחירים בשוק המזון, לשביתות — וחזור חלילה...

חיך ציר-פרלמנט לייבורי, בעל גמומות שחורות מתחת לעיניו העייפות: נראה מי יהיה היסטרי לראשונה, הם או אנחנו... כשנמשכה המלחמה, שאלו זאת גם רבים מאנשי השמרנים, שהחלו לפקפק בחשבונם של מצביאים, בעל הסיגר הנצחי. לפי השמר' עה, נמצא בין שורות המתנגדים גם אנטיני עידן, היפהפה מס' 2 של מפלגת השמרנים.

צרכת

מה קורה כשהתנועה, יסוד החיים המר' דניים, שובתת בעיר של 2,691,473 תוש' בים: על שביתת התחבורה בבירת צרפת, בת 2000 השנה, מוסרת זנה דינרי, סופרת העולם הזה בצרפת:

כמו במשחק פוקר. יזול דופונט, פועל פאריזאי, מצאצאי משחזרי הבסטיליה, סמל החופש הצרפתי, היה מבסוט מהחיים. סוף סוף היתה הזדמנות לעשות מהפכה קטנה, ולוא גם ללא דם ואש: מאז שחרור ארצו מהכיבוש הנאצי ועד היום, לא הצליחה הממשלה להחזיק את המושכות בידה — שיווי המשקל הפרלמנטרי-פוליטי ככלי-פיננסי מתערער תכופות, קבינטים ומיניסטרים מתהלפים כמו במשחק פוקר, רמת החיים מטפסת ועולה (15% מאז אוגוסט שעבר), בעוד שמשכורות העובדים נשארו נמוכות עד כדי אבסורד.

הדברים הגיעו לידי כך, שבשעת המשבר הפרלמנטרי האחרון, לאחר שהועלו מחירי התחבורה, החליטה התאחדות התחבורה האבסונומית של פאריז, ב'27 לפברואר, להכריז שביתת-יטיון של 24 שעות כהתראה לממשלה להעלות את משכורות עובדיה. איטיות תגובתה עוררה שביתה שניה, ב'16 למרץ, הפעם ללא הגבלה בזמן; נשתתק העצב המרכזי של פאריז, המסור (רכבת תחתית חשמלית) המסיע כ'2 מיליון אזיר חים ביום, והאוטובוסים נצטרכו במוסכיהם. כדי לא להקפיא כחלי את החיים בבירה, הועסקו חיילים ומחוסרי צעודה בנהיגת 800 מכוניות-משא, וקרונות מסור אחדים הסיעו: קהל עליו חיים אין-כסף, כיוון שהקופות היו סגורות. מיד קפצו ועלו מחירי הסו'